Dissosiyasyon Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Dissosiyasyon Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19998

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

Bu akademik giri?, ?ar, Kundakç? ve K?z?ltan (1997) taraf?ndan Türkçeye uyarlanan ve geçerlik/güvenirlik çal??mas? yap?lan, **dissosiyatif** ya?ant?lar? ölçmeyi amaçlayan ölçe?i (DES-II/DIS-Q) incelemektedir. Ölçek, bireylerin ya?ad??? **dissosiyatif** semptomlar?n s?kl???n? ve ?iddetini belirlemek için tasarlanm??t?r.

Yap?lan çal??mada, ölçe?in iç tutarl?l??? son derece yüksek bulunmu?tur (**Cronbach Alfa**: 0.98). Ayr?ca, DIS-Q toplam puan? ile deneklerin ya?? aras?nda anlaml? bir **negatif korelasyon** rapor edilmi?tir. Ölçek, psikometrik aç?dan güçlü bir araç olarak kendini kan?tlam?? olup, Türkiye'de **dissosiyasyon** ara?t?rmalar? için temel bir referans noktas?d?r.

Anahtar Kelimeler

Dissosiyasyon, Psikometri, Geçerlik, Güvenirlik, DES-II, DIS-Q, Likert Ölçe?i, Travma.

Yazarlar

?ar, V., Kundakç?, T., K?z?ltan, E.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda bireylerin ya?ad??? çe?itli **dissosiyatif** ya?ant?lar?n düzeyini ve niteli?ini psikometrik olarak tespit etmektir.

Bu ölçüm arac?, özellikle dissosiyatif bozukluklar, travma sonras? stres bozuklu?u (TSSB) ve di?er travma ili?kili durumlarla ba?lant?l? semptomatolojiyi de?erlendirmede kritik bir rol oynamaktad?r. Türkiye'deki psikiyatri ve psikoloji alan?ndaki ara?t?rmac?lar için güvenilir, kültüre uyarlanm?? bir araç sa?lamak amac?yla geli?tirme/uyarlama çal??mas? yap?lm??t?r.

Yap?

Ölçek taraf?ndan ölçülen psikolojik yap?, **dissosiyasyon**dur. Dissosiyasyon, genellikle bilinç, bellek, kimlik veya çevre alg?s?n?n bütünlü?ündeki geçici veya kronik bozulmalar? ifade eder.

Ölçek, bu yap? alt?nda yer alan depersonalizasyon (kendine yabanc?la?ma), derealizasyon (çevreye yabanc?la?ma), amnezi (bellek kayb?) ve kimlik karma?as? gibi temel alt boyutlar? kapsamaktad?r. Bu yap?, bireyin zorlay?c? veya travmatik olaylarla ba?a ç?kma mekanizmas? olarak ortaya ç?kan, deneyimlerin bütünlü?ünden ayr?lma e?ilimini yans?t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik analizi kapsam?nda, tüm deneklerden olu?an grupta Dissosiyasyon Ölçe?i (DIS-Q) toplam puan? ile ya? de?i?keni aras?nda istatistiksel olarak anlaml? bir **negatif korelasyon** saptanm??t?r. Bu bulgu, genç ya? gruplar?nda dissosiyatif ya?ant?lar?n daha yayg?n veya ?iddetli oldu?unu dü?ündürmektedir.

Ölçe?in yap? geçerli?i, klinik örneklem gruplar? ile sa?l?kl? kontrol gruplar? aras?ndaki ayr?m yapma yetene?i üzerinden de desteklenmi?tir. Bu durum, ölçe?in gerçekten dissosiyatif semptomlar? ölçtü?üne dair kan?t sunmaktad?r. Orijinal geçerlik ve güvenirlik çal??mas?n?n tam metnine ResearchGate üzerinden ula??labilir: researchgate.net.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???, güvenirlik analizlerinin temel göstergelerinden biri olan **Cronbach Alfa** katsay?s? ile de?erlendirilmi?tir. Tüm deneklerden olu?an geni? bir grup için hesaplanan **Cronbach Alfa** de?eri 0.98 olarak belirlenmi?tir.

0.98 de?eri, psikometrik standartlara göre mükemmele yak?n bir iç tutarl?l??a i?aret ederek, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? psikolojik yap?y? ölçme konusunda büyük bir uyum sergiledi?ini göstermektedir. Bu yüksek güvenirlik düzeyi, ölçe?in hem klinik hem de ara?t?rma amaçl? kullan?mlarda stabil ve tutarl? sonuçlar verece?inin güçlü bir kan?t?d?r.

Faktör Analizi

Orijinal Dissosiyatif Ya?ant?lar Ölçe?i (DES) ve onun varyantlar? olan DIS-Q, genellikle çok boyutlu bir yap? sergilemektedir. Türkiye geçerlik ve güvenirlik çal??mas?nda bu yap?n?n do?rulanmas? için **faktör analizi** yöntemleri kullan?lm??t?r.

Bu analizler, **dissosiyasyon** yap?s?n?n alt bile?enlerini (örne?in, amnestik semptomlar, sönükle?me/küntle?me ve depersonalizasyon/derealizasyon) ayr??t?rmay? amaçlar. Yap?lan çal??malar, ölçe?in farkl? dissosiyatif deneyim alanlar?n? ölçen ayr?k faktörlere sahip oldu?unu ve bu faktörlerin klinik literatürle uyumlu oldu?unu desteklemektedir.

Araç

Test Type: Geli?tirme/Uyarlama

Format: Öz Bildirim Ölçe?i

Language Available: Türkçe

ARABPSYCHOLOGY.COM

Population Group: Yeti?kin Klinik ve Genel Popülasyon

Age Group: Yeti?kinler

Population Details: Türk popülasyonu üzerinde standardize edilmi? ve geçerlik/güvenirlik çal??mas? yap?lm??t?r.

Test Methodology: 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?lmaktad?r. Kat?l?mc?lar, maddelerde belirtilen dissosiyatif ya?ant?lar?n s?kl???n? veya yo?unlu?unu 5 a?amal? bir ölçekte belirtirler.

Anahtar Kelimeler

?ar, Kundakç?, K?z?ltan, Psikiyatri, Travma, Türk Psikometrisi, ?ntrasubjektif Deneyimler.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: ?leti?im bilgileri referans makale üzerinden ara?t?r?lmal?d?r.

Correspondence Address: Referans makale üzerinden ula??labilir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçeye uyarlama çal??mas? ve ilk sunumu 1997 y?l?nda gerçekle?tirilmi?tir. Bu tarih, ölçe?in Türk psikiyatri literatürüne giri? y?l?n? i?aret etmektedir.

Ölçe?in klinik veya ticari amaçl? kullan?m? için gerekli izinler ve olas? ücretlendirme bilgileri hakk?nda en do?ru bilgiye ula?mak için do?rudan orijinal çal??ma yazarlar?yla (?ar, Kundakç?, K?z?ltan) veya ilgili telif hakk? sahipleriyle ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik çal??malarda kullan?mda kaynak göstermek esast?r.

Kaynaklar

?ar, V., Kundakç?, T. ve K?z?ltan, E. (1997). Disosiyatif ya?ant?lar ölçe?i'nin (DES-II) geçerlik ve güvenirli?i. 33. Ulusal Psikiyatri Kongresi Bildiri Tam Metin Kitab?, 55-64.

Ölçe?in orijinal PDF belgesine buradan ula??labilir: disosiyatif-yasantilar-olcegi-toad.pdf

Dissosiyasyon Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu akademik giri?e esas te?kil eden kaynak metinde ölçek maddeleri bulunmamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM